

Tarama sözlüğü-Türkçe sözlük söz varlığı karşılaştırması: Fiiller

Serkan Cihan*^a

Araştırma Makalesi

* Sorumlu yazar, srknchno6@hotmail.com,

^a Çankırı Karatekin Üniversitesi, Çankırı/Türkiye

ORCID: 0000-0002-8808-088X

Geliş: 8 Ocak 2026

Kabul: 16 Nisan 2026

Yayın: 3 Haziran 2026

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir.

Atıf: Cihan, S. (2026). *Tarama Sözlüğü-Türkçe Sözlük Söz Varlığı Karşılaştırması: Fiiller*. Çankırı Karatekin Üniversitesi Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi, 14(1), 97-115.

ÖZ

Tarama Sözlüğü, 13. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar Türkiye Türkçesiyle yazılmış eserlerden derlenerek hazırlanmış, kelimeleri tanıklarıyla aktaran tarihsel bir sözlüktür. 1935-1977 yılları arasında iki dizi hâlinde toplam 12 cilt olarak yayımlanmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında, Ömer Asım Aksoy ve Dehri Dilçin'in öncülüğünde 1943-1957 yılları arasında 160 eser taranmış ve bunun sonucunda dört ciltlik *Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü* ortaya konmuştur. Daha sonraki dönemde, 1963-1972 yılları arasında 67 eser daha taranarak sözlük altı cilt hâlinde tamamlanmıştır. Bu ciltlere, 1974-1977 yılları arasında hazırlanan Ekler ve Dizin bölümleri de eklenmiş ve böylece sözlüğün son şekli verilmiştir. *Tarama Sözlüğü*, Türk dilinin en temel başvuru kaynakları arasındadır. Çok kapsamlı bir çalışmanın ürünü olan eser, sadece Türkologlar için değil, yerli ve yabancı birçok bilim insanına da kaynaklık etmektedir. Sözlük oluşturulurken dikkate alınan en temel özellik, kelimenin günümüzde kullanılmayan ya da anlamı-şekli değişik olarak kullanılan Türkçe sözlerin esas alınmasıdır. Zamanla birlikte *Türkçe Sözlük*'ün kapsamının genişlemesi, *Tarama Sözlüğü*'nde bulunan birçok kelimeyi de içerir duruma gelmesi, sözlüğün yenilenmesi ihtiyacını doğurmuştur. Şu ana kadar sözlük üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların neredeyse tamamı, yeni eserlerin de söz varlığının ortaya konmasıyla birlikte yeni kelimelerin de sözlüğe dahil edilmesi gerektiğinin vurgulandığı çalışmalardır. Ancak tam tersi bir durum da *Türkçe Sözlük*'teki kelimelerin *Tarama Sözlüğü*'nden çıkarılması bağlamında olmalıdır. Bu çalışma da bu amaca hizmet etmek için hazırlanmıştır. Sadece fiillerin ele alındığı çalışmada 337 fiil tespit edilmiştir. Çalışmada fiiller, *Tarama Sözlüğü* ve *Türkçe Sözlük*'teki anlamlarıyla tablo şeklinde aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Tarama sözlüğü, Türkçe sözlük, fiil, söz varlığı*

A comparison of the vocabulary of Historical Dictionary of Turkish and Türkçe Sözlük: Verbs

Research Article

* Corresponding author, srknchno6@hotmail.com,

^a Çankırı Karatekin University, Çankırı/Türkiye

ORCID: 0000-0002-8808-088X

Received: 8 January 2026

Accepted: 16 April 2026

Published: 3 June 2026

This article has been reviewed by at least two reviewers and confirmed to be non-plagiarized and compliant with research and publication ethics.

ABSTRACT

Historical Dictionary of Turkish is a historical dictionary compiled from works written in Turkish between the 13th and 19th centuries, presenting words together with textual attestations. It was published in two series in a total of 12 volumes between 1935 and 1977. In the first stage, under the leadership of Ömer Asım Aksoy and Dehri Dilçin, 160 works were examined between 1943 and 1957, resulting in the preparation of a four-volume dictionary entitled *Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü (Historical Dictionary of Turkish with Attestations)*. In the later stage, between 1963 and 1972, 67 more works were analyzed, and the dictionary was completed in six volumes. Subsequently, the Supplements and Index volumes, prepared between 1974 and 1977, were added, thus finalizing the work. *Historical Dictionary of Turkish* is one of the most fundamental reference sources for the study of the Turkish language. As a comprehensive work, it serves not only Turkologists but also many domestic and foreign researchers. The main principle taken into consideration during its compilation was the inclusion of Turkish words that are no longer in use today or that have undergone semantic or formal changes. Over time, the expansion of the *Turkish Dictionary* has incorporated many of the words included in the *Historical Dictionary of Turkish*, which has revealed the necessity of updating the latter. Most of the studies carried out so far emphasize the need to include new words in the dictionary by analyzing new works. Conversely, it should also be considered that some words found in the *Turkish Dictionary* ought to be excluded from the *Historical Dictionary of Turkish*. This study was conducted with that aim in mind. Focusing solely on verbs, a total of 337 verbs were identified. These verbs will be presented in a table, along with their meanings in both the *Historical Dictionary of Turkish* and the *Turkish Dictionary*

Keywords: *Historical Dictionary of Turkish, Turkish dictionary, verb, vocabulary*

Giriş

Tarama Sözlüğü, 13. yüzyıldan günümüze kadar kaleme alınmış 227 eserden taranarak oluşturulmuş, günümüzde kullanılmayan ya da anlam ve biçim açısından değişikliğe uğramış Türkçe kelimeleri içeren kapsamlı bir sözlüktür. İlk olarak 1943-1957 yılları arasında Ömer Asım Aksoy ve Dehri Dilçin'in öncülüğünde *Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü* adıyla dört ayrı cilt hâlinde yayımlanmıştır. Ancak her bir cilt yalnızca 30-50 eser taramasına yer verdiği için, birinde bulunmayan bir kelimeyi diğer ciltlerde aramak gerekmiştir. Bu dört ciltte toplam 160 eserin söz varlığı derlenmiştir. Daha sonraki yıllarda ise sözlüğün kullanımındaki bu güçlüğü ortadan kaldırmak amacıyla ciltler bir araya getirilmiş, ayrıca mevcut eksiklikler giderilmeye çalışılmıştır (TDK, 2019, s. V-VI). Sonraki yıllarda mevcut 160 esere 67 eser daha eklenmiş ve böylece sözlük, 1963-1972 yılları arasında altı cilt hâlinde tamamlanmıştır. Bu ciltlere daha sonra Ekler ve Dizin ciltleri de ilave edilmiş, sözlük 1974-1977 yılları arasında *Tarama Sözlüğü* adıyla yayımlanarak nihai hâlini almıştır. Yerli ve yabancı pek çok araştırmacının farklı alanlarda başvurduğu bu çalışma, Cem Dilçin tarafından kullanım kolaylığı sağlamak amacıyla tanısız biçimde tek cilt hâline getirilerek yeniden düzenlenmiş ve yayımlanmıştır. İlk baskısı 1983'te yapılan bu eser, *Yeni Tarama Sözlüğü* adıyla yayımlanmış, çalışmanın sonuna ise Arap-Latin harfli bir dizin eklenmiştir (Dilçin, 2013, s. 7).

*Tarama Sözlüğü'nün giriş bölümünde, “Kitabın Düzenlenmesinde Tutulan Yollar” başlığı altında, eserin hazırlanış süreci, dikkate alınan ilkeler, sözlükbirimlerin düzenleniş yöntemi gibi sözlük oluşturma sürecine ilişkin hususlar 14 madde hâlinde açıklanmıştır. Daha sonra düzenlenen sözlüğün, ilk baskıdan farklı yönleri ise önsözde 5 maddeyle belirtilmiştir. Ayrıca sözlüğün imlasına ilişkin bilgiler verilmiş; sözlük hazırlanırken başvurulan kaynaklar, en eskiden başlamak üzere kronolojik sırayla, kısaltmaları ve ait oldukları yüzyıllarla birlikte sunulmuştur (TDK, 2019). Ortaya konulan bu eser, sözlük bilimi açısından çeşitli eleştiriler almıştır. Bunun yanı sıra sözlüğün kelime hazinesinin de yeni çalışmalar ve *Türkçe Sözlük*'ün günden güne kelime sayısının artması nedeniyle yenilenme ihtiyacı olduğu aşikârdır.*

Sözlük birimlerin en önemli unsurların birisi de şüphesiz fiillerdir. Dilin en temel birimlerinden olan fiiller, iş ve hareket ifade eden sözcüklerdir. İsimler, canlı cansız, bağımsız, soyut ve somut birçok kavramı karşılarken fiiller bağımlı sözcüklerdir. İfade ettikleri iş, oluş ve hareketler, sadece isimlerle olan etkileşimleri ile anlam kazanır. Adlar, canlı-cansız varlıkların ve somut-soyut kavramların isimlerini karşılarken fiiller, bu varlıkların hareketlerine bağlı olarak gerçekleşen oluş, kılış ve durumları ifade eder. Bu nedenle fiiller, dilde ayrı bir kategori oluşturur (Korkmaz, 2014, s. 488). *Tarama Sözlüğü* bağlamında bakıldığında isimlerden sonra en geniş sözlükbirimin de fiiller olduğu görülecektir. Birçok yönden eleştiri alan *Tarama Sözlüğü*, fiillerin o dönemde kullanıldığı anlamı kapsamaması bakımından da eleştiriye uğramıştır. Akyıldız Ay, çalışmasında bu konuya da değinmiş, günümüzde kullanılan birçok sözlük biriminin geçmişte hangi anlamlarda kullanıldığını görmek istendiğinde *Tarama Sözlüğü'nün* bu ihtiyacı tam anlamıyla karşılamadığını, *gel-* fiili örneğinden hareketle, *Tarama Sözlüğü'nde* fiilin “1. Naklolunmak, hikâye edilmek; 2. Geçmek, vârit olmak” (TS III, 1628) anlamlarıyla açıklandığını, ancak, sözlükte taranan *Gülistan Tercümesi* üzerine M. Özkan tarafından yapılan akademik çalışmanın sözlük bölümünde, bu fiile on farklı anlam daha eklendiğini [(3. Bir yere gelmek, 4. Dönmek, avdet etmek, 5. (Huzuruna) çıkmak, girmek, 6. (Sesi) çıkmak, gelmek, 7. Meydana gelmek, 8. Ulaşmak, erişmek, 9. Ayrılmak, 10. Varmak, gitmek, 11. Olmak, meydana gelmek, 12. Haydi!”, GT, 314] belirtmiştir. Bununla birlikte, aynı döneme ait başka eserler üzerinde yapılan çalışmaların da söz konusu fiilin anlam zenginliğini ortaya koyduğunu, nitekim A. Topaloğlu'nun incelediği *Kur'an Tercümesi'nin* sözlük bölümünde fiilin iki yeni anlamının daha tespit edildiğini vurgulamıştır: “[13. Yaklaşmak, cinsel ilişkide bulunmak; 14. Gönderilmek]”, KTS, 226]. Böylece *gel-* fiilinin o dönemlerde toplam on dört farklı anlamda kullanıldığını, dolayısıyla, madde başlarıyla ilgili anlamların bu tür yeni çalışmalar ışığında tanıklarla desteklenerek genişletilmesi gerektiğini vurgulamıştır (2017, s. 13-14).

Sözlük üzerine şu ana kadar yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu, esere katkı bağlamındadır (Köksal 2009; Yılmaz & Demir, 2009; Yılmaz & Demir, 2010; Yılmaz & Demir, 2012; Sır, 2013; Yılmaz, 2014a; Yılmaz, 2014b;

Yavuz, 2015; Yılmaz, 2017; Yavuz & Küçükballı, 2017; Demir, 2017; Yılmaz, 2020; Gaddar, 2021; Karaca, 2021; Murad, 2021; Dündar, 2020; Erkinay Tamtamış, 2022; Çebi, 2022; Güven, 2024). Ancak bu durumun tam tersinin de yapılmasının gereklidir. Sözlüğün oluşturulma esaslarından biri olan kelimelerin günümüzde kullanılmıyor, yani *Türkçe Sözlük*'te yer almaması maddesi nedeniyle birçok kelimenin de eserden çıkarılması gerekmektedir.

İnceleme

Tarama Sözlüğü'nün ilk basımı 1943 yılında yayımlanmış olup, Türk Dil Kurumu'nun tarihî metinlerdeki söz varlığını derleme çalışmalarının erken ürünlerinden biridir. 1945 yılında yayımlanan ikinci cilt, elli eserin daha taranmasıyla birinci cildin genişletilmiş bir versiyonu hâline gelmiş ve A-İ arası kelimeleri kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Bunu 1953 yılında yayımlanan üçüncü cilt (K-Z arası), 1954 tarihli dördüncü ve 1957 tarihli son cilt izlemiştir. Böylece ilk dizi dört cilt olarak tamamlanmış, toplam 160 eserden elde edilen veriler sözlüğe dâhil edilmiştir. *Türkçe Sözlük*'ün ilk baskısı 1945 yılında gerçekleştiğinden, *Tarama Sözlüğü*'nün ilk cildinin hazırlanışı sırasında henüz *Türkçe Sözlük* yayımlanmamıştır. Nitekim *Tarama Sözlüğü*'nün önsözünde, sözlüğün hazırlanış amacı olarak “bugünün sözlüğü Kurum tarafından ayrıca hazırlanmış olduğundan *Tanıklariyle Tarama Sözlüğü*'ne daha ziyade şimdi kullanılmıyan veya yaygın olmıyan eski kelimeler alınmıştır” ifadesiyle sözlüğün tarihî nitelikli bir kaynak olarak tasarlandığı belirtilmiştir (Türk Dil Kurumu, 1943, s. VI). Ancak iki sözlüğün eşzamanlı hazırlık süreci, bu ilkenin uygulamada zorluk oluşturabileceğinin de göstergesidir.

Tarama Sözlüğü'nün ikinci dizisi, 1963-1977 yılları arasında sekiz cilt olarak yayımlanmıştır. Bu dizide birinci baskıya göre 67 yeni eserin taranmasıyla söz varlığı genişletilmiş, ekler ve dizin kısımlarıyla sözlük tamamlanmıştır. Aynı dönemde *Türkçe Sözlük*'ün de 1945, 1955, 1959, 1966 ve 1969 yıllarında yeni baskıları yapılmış; her birinde madde başı ve madde içi sayıları önemli ölçüde artmıştır. *Türkçe Sözlük*'ün ilk baskısında, “günümüzde kullanılmıyan dünkü kitap sözleri, Türkçe iseler ayrıca hazırlanmakta olan *Tarama Sözlüğü*'ne alınacaklardır” (Türk Dil Kurumu, 1945, s. Önsöz) ifadesiyle iki sözlük arasındaki görev ayrımı açıkça vurgulanmıştır. 1945 baskısında 25.574 madde başı ve 6.530 madde içi bulunurken, 2023 baskısında bu sayı 82.135 madde başı ve 18.133 madde içi olmak üzere 1.756.396 sözcüğe ulaşmıştır (Türk Dil Kurumu, 2023, s. XI). Bu gelişim, tarihî metinlere dayalı *Tarama Sözlüğü*'nün de güncellenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Tarihî metinlerin kelime dağarcığı üzerine kurulan *Tarama Sözlüğü*, yeni eserlerin ortaya konulmaya devam edilmesi ve *Türkçe Sözlük*'e yapılan eklemeler neticesinde yenilenmeye ihtiyaç duymaktadır. Her iki sözlüğün son basımları üzerinde yapılan karşılaştırma sonucunda bin civarı ortak kelime tespit edilmiştir. Bu ortak söz varlığının tek çalışmada bütünüyle ele alınması mümkün olmadığından konu farklı çalışmalarla aktarılacaktır. Bu çalışmanın temel çıkış noktası da sözlükte geçen fiiller üzerinedir. Sözlükte fiil kategorisi, mastar ekiyle yazılmış ve tek sözcükten oluşan fiillerden oluşmaktadır. Birleşik fiillerle kurulan yapılar çalışmaya dahil edilmemiştir. Sözlükte bazen fiillerin farklı anlamları ve yazılışları da mevcuttur, bu noktada sadece ilgili kelime ya da anlam çalışmada belirtilmiş, diğer anlam ve yazımlar yansıtılmamıştır. *Tarama Sözlüğü* ve *Türkçe Sözlük* karşılaştırılarak yapılan bu çalışmada aynı anlamda kullanılan 337 fiil tespit edilmiştir. Bu fiiller, Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Tarama sözlüğü-Türkçe sözlük ortak fiiller

Sayı	Kelime	Tarama Sözlüğü	Türkçe Sözlük
1	abartmak	Mübalâğa ve izam etmek.	Mübalâğa etmek.
2	açıklamak	Meydana çıkarmak, açık hâle getirmek.	Bir konuyla ilgili gerekli bilgileri vermek; izah etmek.
3	açılmak	1. Zahir olmak, nümeyan olmak, aşikâr olmak.	1. Açık duruma gelmek veya getirilmek.
4	açmak	Fethetmek, zaptetmek.	Savaşla almak.
5	adımlamak	Yürümek.	Bir yerde ileri geri gezinmek

6	ağırlamak	Tazim, tevkir etmek, hürmet ve itibar göstermek.	Konuğa gerekli ilgiyi göstererek izzet ve ikramda bulunmak; ilgilenmek, izaz etmek.
7	ağırlanmak	1. Tazim, tevkir olunmak, hürmet ve itibar görmek.	Ağırlama işine konu olmak.
8	ağmak	1. Çıkmak, yükselmek. 2. Aşağı inmek, ağır gelip aşağı meyletmek.	Yükselmek, yukarı doğru çıkmak; inmek.
9	ağnamak	1. Debelenmek, yatıp yuvarlanmak.	Hayvan yere yatıp yuvarlanmak.
10	arıklamak	Zayıflamak.	Arık (II) duruma gelmek.
11	arılacak	Temize çıkarmak.	Bir şeyde herhangi bir ayıp veya kusur bulunmadığını bildirmek; tenzih etmek.
12	arınmak	Temizlenmek.	1. Temizlenmek.
13	arıtmak	1. Temizlemek	1. Temiz duruma getirmek
14	avlamak	1. Yakalamak. 2. Etrafını çevirmek.	1. Bir avı diri veya ölü olarak ele geçirmek; tutmak. 2. -i, mecaz Tuzağa düşürmek, kurnazlıkla kandırmak.
15	azıtmak	1. Azmak. 2. Kaybetmek, yolunu şaşırarak. 3. Azdırmak, yolunu şaşırtmak, yoldan çıkarmak.	1. -i azgın duruma getirmek. 3. Çığırından çıkmak veya çıkarmak, ölçüyü kaçırmak. 5. Baştan çıkmak, doğru yoldan ayrılmak, yolunu şaşırarak.
16	bandırmak	Batırmak, ulaştırmak	1. Banmak
17	barışmak	Uyuşmak, imtizaç etmek, hoşlaşmak.	2. -le sevmek, zevk almak.
18	başarmak	2. Elde etmek, istediğini bulmak.	Bir işi istenilen bir biçimde bitirmek; muvaffak olmak.
19	beklemek	1. Saklamak, gizlemek, kapalı tutmak. 2. Muhafaza etmek, korumak, esirgemek.	3. Bir şeyi, bir kimseyi gözetmek, korumak, muhafaza etmek.
20	belemek	Kundaklamak.	1. çocuğu kundaklamak.
21	belenmek	Kundaklanmak, çocuk kundağa sarılmak.	1. kundaklanmak.
22	belermek	(Göz) fazla açılıp kalmak.	Göz akı iyice belirecek bir biçimde açılmak.
23	berkimek	Sağlamlaşmak, pekişmek, yerleşmek.	Sağlamlaşmak.
24	berkinmek	1. Muhkemleşmek, pekişmek. 2. Pekiştirilmek.	Sağlamlaşmak.
25	berkitmek	Sağlamlaştırmak, pekitmek, tahkim etmek.	Sağlamlaştırmak.
26	bezemek	Süslemek, tezyin etmek, donatmak.	Süslemek.
27	bezenmek	Süslenmek, tezeyyün etmek.	Süslenmek.
28	bırakmak	1. Atmak, koymak. 2. Çıkarmak, salmak.	1. Elde bulunan bir şeyi tutmaktan vazgeçip tutmaz olmak. 25. Koymak. 30. Birilerini koyuvermek, salıvermek.
29	bilinmek	Adı çıkmak, adı yayılmak.	Bilme işine konu olmak, anlaşılmak, öğrenilmek.
30	bişmek	Tanışmak.	Birbirini tanımak; muarefesi olmak.
31	bilmek	Anlamak, idrak etmek.	2. Bir şeyi anlamak, onun farkına varmak, gerçeğine ermek.
32	birlemek	Birliğini kabul etmek, şirk koşmamak, tevhit.	2. din bilimi Allah'ın birliğini kabul etmek, şirk koşmamak.
33	boşlamak	1. Serbest bırakmak, kendi hâline terk etmek.	1. Serbest bırakmak, elinden koyuvermek.
34	bozarmak	Kırışmak, ağarmak, sararmak.	1. Boz renge dönüşmek. 2. Rengi solmak, rengi atmak.
35	budaklanmak	Dallanmak, dal vermek.	Budak sürmek, dallanmak.

36	bulamak	1. Karıştırmak. 2. Bulandırmak.	1. Bir nesnenin her yanını bir şeye değdirerek üstünü onunla kaplamak; belemek. 2. Bir nesneyi başka bir maddenin içine sokmak; batırmak.
37	bulanmak	1. Yoğurulmak, karışmak.	5. karışmak.
38	bulaşmak	2. Musallat olmak. 3. Çatmak, sataşmak, düçar olmak. 5. Alude olmak, bulanmak.	1. nesnesiz Bir nesne üzerine sürülen bir şey yüzünden kirlenmek: 3. Hastalık geçmek, sirayet etmek, girmek: 4. Sataşmak:
39	burkmak	Bükmek.	1. Bir şeyi burar gibi eksenini etrafında döndürmek, döndürerek çevirmek.
40	burmak	1. Bükmek, sarmak. 2. Çevirmek, yöneltmek.	1. Bir şeyi iki ucundan tutup eksenini etrafında ters yönlerde çevirerek bükme:
41	burulmak	Dönmek, bükülmek.	1. Eksenini çevresinde döndürülmek.
42	buyurmak	1. Emretmek. 2. (Saygı gösterilen kimse) Söylemek, demek.	1. Emretmek. 2. Söylemek.
43	büğemek	Önünü engel ile tutarak suyu yükseltmek.	1. Önüne bent yaparak suyu toplamak.
44	bürümek	Örtmek, setretmek, sarmak.	1. Kaplamak.
45	bürünmek	Giyinmek.	1. Bürüme işine konu olmak.
46	büyükleme	Büyüklik taslamak.	Kendini büyük göstermek, büyüklük taslamak; kasılmak, kibirlenmek.
47	büzme	burmak	1. Buruşturarak, sıkıştırarak veya kıvrım yaparak bir şeyin alanını ve hacmini küçültmek.
48	çağırma	Bağırma, haykırmak.	1. Birinin gelmesini kendisine yüksek sesle söylemek, seslenmek.
49	çağırtma	Yüksek sesle duyurmak, dellal bağırtma.	Çağırtma işini yaptırmak; çağırma.
50	çapma	2. Koşmak, süratle hareket etmek. 3. Sürmek, koşturmak.	1. Koşturmak. 2. Akın etmek, koşmak.
51	çatma	1. Birbirine bağlamak, tutturmak. 2. Parçaları birbirine tutturmak suretiyle bir şey yapmak. 3. Karşılaşma, dokunma, çarpma.	1. Odun, değnek, kılıç, tüfek vb. uzun şeylerden birkaç tanesini, tepelerinden birbirine çaprazlama dayayarak durdurma. 3. Bir şeyi yapmak için gerekli parçaları bir araya getirmek. 8. Rastlamak, karşılaşma.
52	çekişme	Münakaşa etmek, tartışma.	4. Ağız kavgası etmek.
53	çekme	1. Yükseltme. 3. Tartma. 4. Uzatma.	19. Bir yerden bir şeyi yukarı doğru alma. 11. Tartıda ağırlığı olmak. 16. Çizgi durumunda uzatma.
54	çevirme	İdare etmek.	4. Yönetme, idare etmek.
55	çevrinme	1. Etrafını dolaşma. 2. Dönme.	1. Bir şeyin etrafında saygı ile dolanma; tavaf etmek. 2. Kendini çevirmek, dönme.
56	çığırma	2. Davet etmek, çağırma.	çağırma.
57	çimmek	Suya girmek, banyo etmek.	1. Suya dalıp çıkmak. 2. yıkanma
58	çöğdürme	İleri doğru fıskırtma.	2. İleri doğru fıskırtma.
59	dalama	Isırmak, yaralama, sokma.	1. Köpek, kurt vb. hayvanlar dişlemek, ısırma; haşlama
60	dalaşma	Dövüşme, çarpışma.	2. Ağız kavgası etmek.

61	danışmak	Müşavere etmek.	Bir iş için bilgi veya yol sormak, görüş almak; istişare etmek, müracaat etmek, meşveret etmek.
62	dayanmak	Güvenmek, itimat etmek.	7. Birinden, bir şeyden güç almak, güvenmek; istinat etmek.
63	değirmek	1. Eriştirmek, yetiştirmek, ulaştırmak, duyurmak, bildirmek. 2. Dokundurmak, değdirmek.	1. Duyurmak, bildirmek, ulaştırmak. 2. Değdirmek, dokundurmak.
64	değmek	1. Düşmek, yakışmak.	1. Herhangi bir değerde olmak.
65	deşmek	Yarmak, yarıp açmak.	1. -i Bir yeri oymak, delmek, kazmak.
66	dillenmek	Dili açılmak, söylemeye başlamak.	2. Konuşma yeteneği olmayan varlık konuşmak; dile gelmek.
67	dilleşmek	Konuşmak, söyleşmek.	1. Karşılıklı tatlı tatlı söyleşmek.
68	dişlemek	Yemek, ısırarak.	Bir şeyin bir parçasını ısırarak veya koparmak.
69	dolmak	Patlayacak hâle gelmek.	1. Dolu duruma gelmek.
70	döndürmek	1. Çevirmek, tercüme etmek. 2. Reddetmek, kabul etmemek. 3. Değiştirmek, başka şekle çevirmek.	1. Dönmesini sağlamak. 2. Başarısız saymak, geri çevirmek. 4. ... bir duruma getirmek.
71	dönmek	1. Değişmek, bozulmak, bir hâlden başka bir hâle geçmek. 3. Benzemek.	5. Bir şeyi andıracak duruma girmek, benzemek. 7. Durumdan duruma geçmek, değişmek, olduğundan daha değişik bir durum almak.
72	duldalanmak	İltica etmek, sığınmak, siper almak.	Korumak, siper altına girmek.
73	düğmek	Düğümlemek, bağlamak, bükmek, burmak.	Düğüm yapmak.
74	dürmek	1. Bükmek, katlamak, tomar hâline getirmek. 2. Toplamak, devşirmek.	1. Bir şeyi kıvrıp silindir biçiminde kendi üzerine sarmak. 2. Bir şeyi üst üste katlamak.
75	düşmek	1. Vaki olmak, olabilmek. 2. Mağlup olmak. 5. Yakışmak, ait olmak. 12. Âciz, çaresiz kalmak, sefil olmak.	13. Yakışmak, uygun gelmek. 23. Düşkün, fakir vb. duruma gelmek. 27. Olmak, olumsuz bir duruma girmek. 28. Savaşta savunulmaz duruma gelerek teslim olmak.
76	düzdürmek	1. Tertip ettirmek. 2. Yaptırmak.	Düzme işini yaptırmak.
77	düzmek	1. Dizmek, ipliğe geçirmek. 2. Yapmak, meydana getirmek, tertip, tanzim etmek. 4. Telif etmek, nazmetmek.	1. Bir gereksinimi karşılamak amacıyla birçok şeyi birbirini tamamlayacak biçimde bir araya getirmek. 2. Düzene sokmak, düzene koymak, sıralamak, elverişli, uygun bir duruma getirmek. 3. Şiir, destan, şarkı vb. yaratmak, oluşturmak, meydana getirmek.
78	eğlenmek	Vakit geçirmek, beklemek, kalmak, oyalanmak, durup dinlenmek.	1. Neşeli, hoşça vakit geçirmek: 3. Bir yerde durmak, beklemek; tevakkuf etmek: 4. oyalanmak.
79	eklemek	Bitiştirmek, yapıştırmak.	1. Bir şeyi ekle tamamlamak; beslemek, koymak, ulamak, ilave etmek.
80	ekmek	1. Tohum atmak. 2. Dökmek, saçmak, serpiştirmek. 3. Telef etmek, harcamak.	1. Bir bitkiyi üretmek için toprağa tohum atmak veya gömmek. 3. serpmek. 6. Parayı boşuna harcamak.
81	eniklemek	Et yiyen hayvanlar yavrulamak.	Kedi, köpek vb. doğurmak.

82	erinmek	Tembellik etmek, üşenmek, gevşek davranmak.	Üşenmek.
83	evermek	Evlendirmek.	Evlendirmek.
84	evirmek	Çevirmek.	1. Döndürmek, çevirmek.
85	eyitmek	Söylemek, demek, anlatmak.	Demek.
86	eylemek	1. Yapmak, inşa etmek, imal etmek.	2. Etmek.
87	esirgemek	1. Korumak, himaye etmek, sıyanet etmek.	1. Birini korumak, himaye etmek.
88	esirmek	1. Sarhoş olmak, aklını kaybetmek, delirmek, kendinden geçmek. 2. Azgınlaşmak, sertleşmek, çok kızmak.	1. Sarhoş olmak. 2. Aklını yitirmek, delirmek. 3. Çok kızmak, sertleşmek.
89	esritmek	sarhoş etmek	Sarhoş olmasına yol açmak, sarhoş etmek.
90	eşmek	1. Kazmak. 1. Hızlı yürümek, atla hızlı hızlı gitmek; 2. Hızlı yürütmek, koşturmak.	1. Toprağı veya toprak gibi yumuşak bir şeyi biraz kazmak. 2. At hızlı gitmek.
91	geçmek	1. İleri geçmek, sebkat etmek; 2. Geçinmek, yaşamak, ömür sürmek; 3. Vazgeçmek; 4. Gitmek, geçip gitmek; 5. Girmek, dahil olmak; 6. Kendini... saymak. 2. Gamzetmek, kovulmak.	1. Bir yerden başka bir yere gitmek. 2. Bir yandan girip diğer yandan çıkmak. 6. Ömür yaşamak. 28. Yazılmak, girmek. 33. Bırakmak, vazgeçmek. 38. Çekiştirmek, yermek.
92	gerçeklemek	Tasdik etmek.	Bir şeyin doğruluğunu herhangi bir şeyle ortaya koymak; doğrulamak, teyit etmek.
93	gerçeklenmek	Doğru bilmek, doğruluğuna inanmak.	Bir şeyin doğruluğu herhangi bir şeyle ortaya konulmak; doğrulanmak, teyit edilmek:
94	gerekmek	Caiz olmak, layık olmak, muvafık düşmek, lazım olmak, işe yaramak, yakışmak.	Bir şeyin yapılabilmesi veya gerçekleşmesi bazı nesne, fiil vb.ne bağlı olmak; gerek olmak, lazım olmak, icap etmek, iktiza etmek.
95	gidermek	Uzaklaştırmak, çıkarmak, yok etmek, kaldırmak, izale etmek, defetmek.	Ortadan kaldırmak; bastırmak.
96	gitmek	1. Yürümek, cari olmak, yürürlükte bulunmak. 3. Kaybolmak.	10. Yürümek, yol almak. 14. Yok olmak, elden çıkmak.
97	göçmek	1. Yerleşmek amacıyla mahalle, köy, şehir veya ülke değiştirmek. 4. Ölmek.	1. Yurt değiştirmek, hicret etmek. 2. İrtihal etmek, ölmek.
98	götürmek	1. Ortadan kaldırmak, bertaraf etmek. 2. Ayırmak, uzaklaştırmak, kaldırmak. 3. Tahammül etmek, yüklenmek, taşımak.	3. Yerinden ayırıp uzağa atmak veya yok etmek. 5. Dayanmak, katlanmak, tahammül etmek. 8. Kaybolmasına, yok olmasına yol açmak.
99	götürülmek	1. Yukarı kaldırılmak. 2. Kaldırılmak, bertaraf edilmek.	Götürme işi yapılmak veya götürme işine konu olmak.
100	günülemek	Kıskanmak, çekememek, haset etmek.	Kıskanmak.
101	günülenmek	Haset olunmak.	Kıskanılmak.
102	güvenmek	1. Bel bağlamak, itimat etmek.	Güven duymak, güveni olmak; itimat etmek, yaslanmak.
103	gözetmek	1. Gözetlemek, beklemek, bakmak, ummak. 2. Riayet etmek, göz önünde bulundurmak.	2. Önem vermek, göz önünde bulundurmak, ayrı tutmak; kovmak. 3. Kollamak, beklemek.
104	gözlemek	1. Gözetmek, riayet etmek. 2. Gözetlemek, bakmak, tarassut etmek.	2. Dikkatle bakmak; gözlemlenmek, tarassut etmek.

105	gözlenmek	Görüp gözetilmek, himaye edilmek.	Gözleme işi yapılmak veya gözleme işine konu olmak.
106	gözükmek	Görünmek.	Görünmek.
107	hışlamak	Hışlıtı ses çıkarmak.	Hışıldamak, hışlıtı çıkarmak
108	horlamak	Hor görmek.	2. Birinin gönlünü incitircesine davranmak; hor görmek.
109	haklamak	Hakkından gelmek, hınç çıkarmak, intikam almak, haksız para ve cereme almak.	1. Bozmak, perişan etmek, yenmek.
110	hamlamak	Hayvan uzun müddet boş durmak yüzünden idmanını kaybetmek.	Uzun süre idman yapmama, hareket etmeme yüzünden gücünü veya çevikliğini yitirmek.
111	harcanmak	1. Harcamak, sarf etmek. 2. Sarf edilmek, harcanmak.	Harcama işi yapılmak, harcama işine konu olmak.
112	ışılmak	İşildamak, parıldamak, lemean etmek.	İşildamak.
113	ışımak	1. Işık vermek, ışığını göstermek, parıldamak. 2. Aydınlanmak.	1. Aydınlanmak. 2. Işık saçmak.
114	ıştırmak	Parlatmak.	Aydınlatmak.
115	ılımak	Hafif ısınmak.	İlinmak.
116	ımızganmak	Uyuklamak, azıcık uyumak.	1. Uyku ile uyanıklık arası bir durumda bulunmak.
117	ıraklaşmak	Uzaklaşmak.	Uzaklaşmak.
118	ıraksınmak	Uzak saymak, uzak görmek.	Uzak bulmak.
119	ıramak	Uzaklaşmak, ayrılmak, uzakta kalmak, uzamak.	Uzaklaşmak.
120	ırlamak	Şarkı söylemek, teğanni etmek.	Türkü, şarkı söylemek; yırlamak.
121	iletmek	Götürmek, yerine ulaştırmak, eriştirmek.	1. Götürmek, ulaştırmak, nakletmek, geçirmek.
122	ikilemek	İkinci defa olarak söylemek.	1. Bir şeyin sayısını ikiye çıkarmak; çiftlemek.
123	ilenmek	Beddua etmek, küfretmek, kötü söylemek.	Birinin kötü bir duruma düşmesi dileğini gönlünden geçirmek veya açıkça söylemek; beddua etmek, kargılamak, kargışlamak, intizar etmek.
124	iletmek	Götürmek, yerine ulaştırmak, eriştirmek.	1. Götürmek, ulaştırmak, nakletmek, geçirmek.
126	irkilmek	1. Birikmek, toplanmak, yığılmak. 2. Çekinmek, tereddüt etmek, duraklamak.	1. Ürkerek geri çekilir gibi olmak; 2. Şaşırıp duraklamak. 2. Akan bir şey, bir engel karşısında duraklayıp birikmek.
127	irkmek	Birikirmek, yığmak.	1. Birikmek, toplanmak.
128	işlemek	1. Yapmak. 2. İmal etmek, yapmak. 3. Çalışmak. 4. Tesir etmek.	1. Bir şeye emek vererek onu daha elverişli bir duruma getirmek. 3. İçine girmek, etkilemek; nüfuz etmek. 6. Durağan durumdan hareketli duruma geçmek; çalışmak.
129	işletmek	1. Yaptırmak. 2. Çalıştırmak. 4. Yaptırmak, imal ettirmek.	1. İşlemesini sağlamak; çalıştırmak. 4. Bir şeyi, bir kimseyi, bir yeri kullanarak veya çalıştırarak yarar sağlamak.
130	kağşamak	Bir şeyin parçaları gevşeyip dağılacak hâle gelmek.	2. Herhangi bir şey ek yerlerinden ayrılmak, oynamak.
131	kakımak	1. Öfkelenmek, kızmak. 3. Azarlamak, takdir etmek.	1. Bir kimsenin yaptığı işin beğenilmediğini kendisine sert sözlerle söylemek. 2. Öfkelenmek, kızmak.

133	kaplamak	Muhasara etmek, sarmak.	4. Yayılıp doldurmak, etkisinde bırakmak; almak, basmak, bürümek, sarmak, tutmak.
134	kaplanmak	Çevrilmek, kapanmak.	Kaplama işi yapılmak.
135	karılmak	1. Karışmak, karıştırılmak. 2. Çiftleşmek.	1. Karma işi yapılmak; karışmak. 2. Çiftleşmek.
136	karmak	3. Karıştırmak, katmak, birleştirmek, mezcetmek.	1. Karıştırmak, birbirine katmak.
137	karımak	İhtiyarlamak, yaşlanmak.	Yaşlanmak.
138	kaşanmak	(Büyükbaş hayvanlar) işemek.	Hizmet ve binek hayvanları durup işemek.
139	katlanmak	1. Dayanmak, tahammül etmek. 2. Sabretmek, beklemek.	2. Hoş olmayan bir duruma, güç şartlara dayanmak, tahammül etmek.
140	kavlamak	2. Tüyü dökülmek, derisi ve kabuğu soyulmak.	Kabarıp dökülmek veya soyulmak.
141	kavlanmak	Tüy, deri, kabuk değiştirmek, kavlamak.	Kavlama işine uğramak.
142	kavuşmak	Birleşmek.	1. Ayrı kalınan, sevilen bir kimseyle bir araya gelmek, onu yeniden görmek; ermek.
143	kayırmak	1. Mukayyet olmak, ilgilenmek, önem vermek.	1. Koruyarak başarısını sağlamak, elinden tutmak; himmet etmek.
144	kayıtmak	Bir şeyi yapmaktan vazgeçmek, bir karardan dönmek.	Geri dönmek, avdet etmek.
145	kaytarmak	Çevirmek, döndürmek, iade etmek.	2. Geri çevirmek, iade etmek.
146	kazılmak	Silinmek, kazanmak.	Kazma işi yapılmak.
147	kazımak	1. Tırmalamak, tahriş etmek. 2. Tıraş etmek. 3. Kazmak.	1. Bir aleti sürterek bir şeyin yüzündeki tabakayı kaldırmak. 2. Bir araç kullanarak silmek, çıkarmak. 4. Tıraş etmek.
148	kesilmek	Ayrılmak, uzaklaşmak, ilgiyi kesmek, vazgeçmek.	1. Kesme işi yapılmak; katolunmak. 5. Sona ermek. 9. Son veya aralık verilme.
149	kılıçlamak	Kılıçla vurmak, kesmek, kılıçtan geçirmek.	Kılıçla çok sayıda insanı topluca öldürmek, kılıçtan geçirmek.
150	kılıçlaşmak	Birbirini kılıçlamak, kılıç kılıca gelmek.	Kılıçla dövüşmek.
151	kılınmak	2. Yapılmak, edilmek.	Kılma işi yapılmak.
152	kılmak	Etmek, yapmak.	Etmek, yapmak.
153	kınamak	1. Ayıplamak, itap etmek, suçlandırmak, itham etmek.	Yapılan bir işin kötü olduğunu belirtir bir biçimde söz söylemek; takbih etmek.
154	kınanmak	Ayıplanmak, zemmolunmak.	Kınama işi yapılmak.
155	kırılmak	Helak olmak, telef olmak, ölmek.	1. Kıрма işine konu olmak, bir veya birçok parçaya ayrılmak. 4. Savaş, bulaşıcı hastalık sebebiyle çok sayıda insan ölmek.
156	kurmak	1. Tertip etmek, hazırlamak. 2. Tasavvur etmek, tasarlamak.	2. Hazırlamak. 5. Etkisi ve önemi geniş şeyler meydana getirmek; tesis etmek. 6. Yapmak, inşa etmek.
157	kuşanmak	1. Silahlanmak.	1. Beline kuşak, kılıç, kemer vb. şeyler bağlamak; takmak.
158	kutlulamak	Kutlamak, tebrik etmek.	Kutlamak.
159	mırıldanmak	Mırıldanmak.	Mırıldanmak.
160	oklamak	Ok ile vurmak.	2. Okla vurmak.
161	oklanmak	Ok ile vurulmak.	Okla vurulmak.
162	okumak	1. Çağırarak, davet etmek. 2. Söylemek, demek. 3. Anmak, yâd etmek. 4. Okumak.	1. Bir metni sadece harf ve işaretlere bakıp anlamak veya metni seslendirmek.

			4. Sesli olarak söylemek. 11. Bir yere çağırarak, davet etmek; okuntu göndermek.
163	okunmak	1. Denilmek, söylenmek, tesmiye olunmak, ad verilmek. 2. Davet olunmak, çağırılmak. 3. Okunmak.	1. Okuma işine konu olmak. 2. Okunulmak. 4. Davet edilmek, çağrılmak.
164	olunmak	1. Yaradılmak, meydana getirilmek. 2. Yapılmak. 3. Olmak.	Olma işine konu olmak.
165	oranlamak	Tahmin, takdir etmek, ölçüp biçmek.	1. Ölçmek, hesaplamak, hesap etmek.
166	ortalamak	İkisinin ortasında bulunmak.	1. Ortasını bulmak, ortasına varmak.
167	otarmak	Hayvanı yaymak, otlatmak, doyurmak.	Otlatmak.
168	otlanmak	Ot yemek, yayılmak.	1. Hayvan otlamak.
169	oturuşmak	Oturup yerleşmek, sükûnet bulmak, sakinleşmek, hareketten kalmak.	Yatışmak, hızı azalmak.
170	öğürmek	Böğürmek, bağırarak, yüksek sesle haykırmak.	1. Kusarken veya kusacak gibi olurken "öğürtü" sesi çıkarmak. 2. Böğürmek.
171	öğütlemek	Öğüt vermek, nasihat etmek.	Birine bir şeyi yapmasını veya yapmamasını söylemek; nasihat etmek.
172	ölçermek	1. Ateşi parlatmak için karıştırmak, ışığı çoğaltmak için fitili kaldırmak.	Sönmekte olan ateşi, lambayı canlandırmak.
173	örtmek	1. Gizlemek. 2. (Nimeti) İnkâr etmek, küfran.	1. Korumak, görünmez duruma getirmek veya gizlemek için üstüne bir şey koymak. 4. Kötü bir durumu belli etmemek, gizlemek, saklamak.
174	ötelemek	İleri geçirmek.	1. Öteye götürmek.
175	öykünmek	Taklit etmek, taklide çalışmak, özenmek.	Taklit etmek.
176	paralanmak	Parçalanmak.	2.1. Parçalanmak.
177	pekitmek	Sağlamlaştırmak, tahkim etmek, sıkıca bağlanmak, tekit etmek.	1. Güç vermek, güçlendirmek, tekit etmek. 2. Daha önce istenip de yerine getirilmemiş bir iş için yeniden resmî bir yazı yazmak, tekit etmek.
178	pusmak	Sinmek, saklanmak, siper içine girip gizlenmek.	1. Sinmek. 2. Bir şeyi kendine siper edip saklanmak.
179	püskürmek	(Su) fışkırmak.	1. Ağzında bulunan bir sıvı veya toz durumundaki bir şeyi hızla savurarak dışarı çıkarmak. Sağlığa kavuşmak; iyileşmek.
180	sağalmak	Hastalıktan kurtulmak, şifa bulmak, iyileşmek.	
181	sağaltmak	1. Hastalığı iyileştirmek.	Sağlığa kavuşturmak, iyileştirmek, iyi etmek, tedavi etmek.
182	sakınmak	1. Uzaklaşmak. 2. Saklamak, riayet etmek, muhafaza etmek. 3. Esirgemek.	1. Herhangi bir korku veya düşünce ile bir şeyi yapmaktan uzak durmak; içtinap etmek. 3. Korumak, esirgemek, gözetmek.
183	saklamak	Muhafaza etmek, sakınmak, himaye etmek, korumak, esirgemek.	1. Elinde bulundurmak, tutmak. 2. Kaybolmaması, görünmemesi için gizli bir yere koymak, kaldırmak; hifzetmek.
184	saklanmak	1. Korunmak, muhafaza olunmak.	2. Saklama işi yapılmak.
185	salınmak	1. Yürürken hoş bir eda ile sağa sola hafifçe meyletmek, hıraman olmak. 5. Sevk olunmak, gönderilmek.	1. Yürürken uyumlu hareketlerle hafifçe bir yandan bir yana eğilmek. 2. Salma işine konu olmak.

186	sançmak	Saplamak.	Saplamak, batırmak.
187	sanmak	2. Düşünmek, tasavvur, teemmül ve mülahaza etmek. 3. Şüphelenmek, tereddüt etmek.	1. Herhangi bir şeyin zihinde kurulduğu gibi gerçekleştiğine inanmak; zannetmek, zannelemek. 3. Bir şey veya kimsenin ... olduğunu düşünmek; bellemek (I), bilmek.
188	sapıtmak	Yolu bir istikametten başka bir istikamete değiştirmek, çevirmek.	1. Doğru yoldan ayrılmak.
189	sarılmak	Sarmak, kuşatmak, muhasara etmek.	1. Sarma işi yapılmak. 2. Bir şeyin üzerine bir veya birkaç kez dolanmak.
190	sarkmak	1. Eğilmek, meyletmek. 2. Sarkıntılık etmek, tecavüz etmek.	1. Aşağıya doğru uzamak veya uzanmak. 2. Karşı cins ile ilişki kurmayı veya arkadaş olmayı istemek.
191	sarmak	Sarılmak, kucaklamak.	6. Kucaklamak.
192	sarmalanmak	İyice sarılmak, bürünmek.	Sarmalama işine konu olmak veya sarmalama işi yapılmak.
193	sarmaşmak	1. Sıkıca sarılmak. 2. Dolaşmak.	Birbirine sarılmak, kucaklaşmak.
194	sasımak	Bozulup kokmak, fena kokmak.	1. Küf ve çürük gibi kokmak; tefessüh etmek.
195	satmak	5. Bir yolunu bularak birinin yanından ayrılmak.	2. Baştan savmak.
196	savaşmak	Muharebe, mücadele etmek, dövüşmek, cenk etmek.	1. İki ve daha çok devlet silahlı mücadele etmek; cenkleşmek, muharebe etmek.
197	savmak	1. İstenmeyen birini yanından uzaklaştırmak; defetmek, deflemek, taretmek.	1. Geçıştirmek, defetmek, bastırmak, atlatmak, uzaklaştırmak, gidermek, bertaraf etmek.
198	savulmak	2. Dağılmak, uzaklaşmak, bir tarafa çekilmek, yol vermek üzere çekilmek.	Bir şeyden çekinerek bulunduğu yerden uzaklaşmak.
199	sayışmak	Birlikte hesap etmek, düşünmek.	2. Ödeşmek, hesaplaşmak, hesabına saymak; takas etmek.
200	saymak	1. Tutmak, addetmek. 2. Bedel tutmak, bir şey yerine kabul etmek.	3. Birini veya bir şeyi herhangi başka bir şey yerine koymak veya ona herhangi bir şey gözüyle bakmak; addetmek. 4. ... olduğunu veya olacağını varsaymak, kabul etmek.
201	seğirmek	2. Hafif kımıldamak, kıpırdamak, seğirmek.	Genellikle vücudun bir yerinde deri ile birlikte derinin hemen altındaki kaslar hafifçe oynamak; seğirmek. Sıçrayarak yakın bir yere doğru koşmak.
202	seğirtmek	1. Koşmak. 3. Koşturmak.	
203	seğirmek	1. Titremek, tiril tiril titremek. 2. Sıçramak.	Genellikle vücudun bir yerinde deri ile birlikte derinin hemen altındaki kaslar hafifçe oynamak; seğirmek.
204	sepelemek	Serpelemek, serpmek.	Kısa süreler içinde ve seyrek damlalar hâlinde yağmak; serpelemek.
205	sepilemek	Deri, post vb.ni kullanılabilecek bir duruma getirmek için çeşitli işlemlerden geçirmek; tabaklamak.	Deriyi tabaklamak.
206	sepilenmek	Deri tabaklanmak.	Sepileme işi yapılmak; tabaklanmak.
207	sezmek	1. Sezmek, hissetmek, farkına varmak. 2. Zannetmek, tahmin etmek.	1. Açık bir kanıt olmaksızın, olmuş veya olacak bir şeyi anlamak. 2. Anlamak, fark etmek.

208	sıĝmak	1. Yeri olmak. 2. Yakışmak, uymak.	2. Uygun düşmek, yakışmak, kabul edilebilir olmak.
209	sınamak	Denemek, tecrübe etmek, yoklamak, imtihan etmek.	1. Değerini anlamak, gerekli niteliği taşıyıp taşımadığını bulmak için birini, bir nesneyi veya bir düşünceyi yoklamak; denemek, tecrübe etmek.
210	sınanmak	Denenmek, tecrübe edilmek.	Sınama işine konu olmak.
211	sınmak	1. Kırılmak, parçalanmak, münkesir olmak. 3. Yenilmek, mağlup, münhezim olmak.	1. Kırılmak, parçalanmak, bozulmak. 2. Yenilmek, bozguna uğramak.
212	sırımak	Sağlamca dikmek.	2. Sağlam ve sıkıca dikmek.
213	sızılmak	Sızdırmak, eritmek, süzmek.	Sızdırmak.
214	soğulmak	1. Suyu çekilmek, kaynağı kaybolmak veya kurumak, feri gitmek, solmak, nuru sönmek.	1. Suyu veya sütü çekilerek pörsümemek. 2. Kurumak.
215	soğuşmak	Suyu çekilmek.	2. Meyvenin suyu çekilmek.
216	sormak	Emmek, massetmek, emer gibi çıkmak.	2. Dudakları uzatıp soluğu kuvvetle çekerek emmek.
217	soruşmak	3. Islak bir şeyin suyu çekilmek, kurumak.	2. 1. Kurumak.
218	soymak	Yüzmemek.	1. Bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar vb.ni çıkarmak. 9. Herhangi bir şeyi bildirmek, anlatmak, demek istemek, hatırlatmak.
219	söylemek	Konuşmak.	1. Karşılıklı konuşmak, hasbihâl etmek, sohbet etmek.
220	söyleşmek	Konuşmak.	1. Söylemesine yol açmak. Bir kimsenin herhangi bir suç işlediğini öne sürmek; itham etmek.
221	söyletmek	Dile getirmek.	1. Sulama işi yapılmak.
222	suçlamak	Suçlandırmak, suç isnat etmek.	2. Sulu duruma gelmek.
223	sulanmak	Su tedarik etmek, su almak, su ihtiyacını gidermek.	1. Bir büyüğe veya nezaket gereğince bir kimseye bir şeyi vermek; arz etmek, takdim etmek. 2. Konuğa bir şey ikram etmek; tutmak. Hayvana su vermek, su içirmek. Bir şeyi çekerek uzatmak, esnetmek.
224	sunmak	1. Uzatmak. 2. El uzatmak, uzanmak.	2. Kopmadan uzamak, gerilmek.
225	suvarmak	Sulamak, su vermek.	1. At, araba vb. için yönetip yürütmek, sevk etmek. 2. Başlamış bir iş veya durum devam etmek. 3. Önüne katıp götürmek. 6. Oturduğu, bulunduğu yerden, ülkeden ceza olarak başka bir yer veya ülkeye göndermek; nefyetmek. 17. Kovmak, kovalamak, uzaklaştırmak.
226	sündürmek	Bir şeyi çekip uzatmak.	1. Geçerken değmek, sürünmek.
227	sünmek	Uzamak, uzanmak.	1. Sürüklemek.
228	sürmek	1. Yürümek, ilerlemek. 2. Takip etmek, devam etmek. 3. Geçirmek, görüp geçirmek, yaşamak. 4. Kovmak, uzaklaştırmak, gidermek, tart etmek. 5. Yürütmek. 6. Ovmak, delk etmek. 7. Karıştırmak, katmak, ilave etmek.	Boynuzlamak.
229	sürtünmek	Sürünmek.	1. Ötücü kuşlar ezgili ses çıkarmak, ötmek; şakramak, terennüm etmek.
230	sürümek	1. Sürüklemek.	1. Umulmayan, beklenmeyen veya olağanüstü bir olay, bir olgu karşısında şaşkın duruma gelmek, hayret etmek. 3. şaşırmak.
231	süşmek	Sivri bir şeyle dürtmek, hayvan boynuzu ile vurmak, boynuzlamak.	
232	şakımak	2. şakrak şakrak ezgiler ırlamak, terennüm etmek.	
233	şaşmak	Kaybetmek, şaşırmak.	

234	şenelmek	1. Sevinmek, keyiflenmek, neşelenmek. 2. Meskûn ve mamur hâle gelmek.	1. Boş bir yer, insanların yerleşmesiyle yurt durumuna gelmek, meskûn olmak. 2. Sevinmek, keyiflenmek, neşelenmek.
235	şorlamak	Şorul şorul, şarıl şarıl akmak, çok ve bol akmak.	Su vb. "şor" diye ses çıkararak akmak.
236	talanlamak	Yağmalanmak, yağma edilmek.	Yağmalamak.
237	toslaşmak	Çarpışmak.	Birbirine tos vurmak.
238	tozmak	Toz hâlinde savrulmak, tozu savrulmak, toz gibi savrulmak.	Toz havalanarak çevreye yayılmak; tozlamak.
239	tozutmak	Toz hâline getirmek, savurmak.	2. Kar, toz gibi savurmak.
240	tutmak	2. Farz etmek. 4. Saklamak, muhafaza etmek, gizlemek. 5. İstila etmek, zapt etmek, kaplamak. 7. Kapamak, seddetmek. 8. Elde etmek, iltizam etmek, ihtiyar etmek. 9. Alıkoymak, gitmeye bırakmamak; mâni olmak.	1. Elde bulundurmak, ele almak. 2. Ele geçirmek, yakalamak. 4. Yanında bulundurmak, alıkoymak. 5. Hürriyetinden yoksun bırakıp bir yere kapamak, tevkif etmek. 6. Kaplamak. 13. Kapatmak, sarmak. 21. Varsaymak, farz etmek. 32. İşgal etmek.
241	tutulmak	1. Mahkûm olmak, zan altına düşmek. 2. Durdurulmak, zapt edilmek. 6. Bırakılmak, alıkonulmak, bulundurulmak.	1. Tutma işi yapılmak veya tutma işine konu olmak. 4. Tutuk duruma gelmek. 8. Yakalanmak.
242	tutunmak	1. Edinmek, itti haz etmek, telakki etmek.	1. Tutup bırakmamak, dayanmak, sarılmak veya asılmak.
243	tülemek	Tüy değiştirmek.	Kuş veya kümes hayvanları tüylerini değiştirmek.
244	türemek	Peyda olmak.	1. Oluşmak, ortaya çıkmak, meydana çıkmak; gelmek.
245	türetmek	İcat, ibda etmek.	1. Oluşturmak, ortaya çıkarmak, yaratmak, meydana çıkarmak.
246	tütmek	Duman olup gitmek.	1. Duman veya buhar çıkarmak.
247	uçmak	Cennet.	2. Cennet.
248	uçurmak	1. Kaçırarak. 3. Koşturmak, süratle göndermek.	2. Hızlı götürmek, hızlı sürmek. 3. Gizlice alıp gitmek.
249	uğraşmak	2. Çarpışmak, savaşmak.	4. Savaşmak, mücadele etmek.
250	uğratmak	Maruz kılmak, düşürmek.	1. Uğrama işini yaptırmak, uğramasına sebep olmak; salmak.
249	uğrulamak	Çalmak.	Çalmak.
250	uğunmak	Bayılacak hâle gelmek, bayılmak, akli başından gitmek.	2. Ağlaya ağlaya bayılmak.
251	ulamak	Eklemek, katmak, ulaştırmak.	Eklemek.
252	ulanmak	Eklenmek.	Ulama işi yapılmak.
253	ulaşmak	1. Yakınlık peyda etmek, yaklaşmak. 2. Birleşmek, birleşip yapışmak, iltisak etmek, erişmek, lahik olmak. 3. Yetişmek, erişmek, vasıl olmak, kavuşmak. 6. Eline geçmek, kendisinin olmak.	1. Belli bir yere varmak, erişmek, gitmek. 2. Hedeflenen bir şeyi elde etmek, kavuşmak, erişmek. 3. Belli bir noktaya ermek, uzanmak, yetişmek.
254	ululamak	1. Saygı göstermek, tazim, tevkir etmek. 2. Üstün kılmak, tafdil etmek. 3. Taltif etmek, aziz kılmak.	1. Ağırlamak, saygı gösterip ikramda bulunmak. 2. Ulu tutmak, ulu saymak, saygı ve hürmet göstermek.
255	ululanmak	1. Büyümek.	1. Ululamak işi yapılmak.

		2. Kibirleşmek, büyüklük taslamak. 3. Tazim olunmak, hürmet ve riayet edilmek.	2. Büyükleşmek, kibirleşmek, büyüklük taslamak.
256	ummak	Beklemek, temenni etmek.	1. Bir şeyin olmasını istemek, ümitle beklemek.
257	utulmak	Yutulmak, oyunda yenilmek.	1. Yenme işi yapılmak veya yenme işine konu olmak.
258	utmak	1. Yenmek, oyunda kazanmak.	1. Yenmek.
259	uyandırmak	1. Yakmak, ışığı parlatmak. 2. Uyarmak, irşat, ikaz etmek.	3. Çıra, lamba, soba vb. ışık veren şeyleri yakmak, tutuşturmak. 6. Aklını başına toplamasını sağlamak, gözünü açmak.
260	uyarmak	1. Uyandırmak, irşat etmek, ikaz etmek.	1. Bir kimseye bir davranışta bulunmasını veya bulunmamasını söylemek; ikaz etmek.
261	uylaşmak	Birbiriyle uyuşmak, uzlaşmak.	Uzlaşmak.
262	üleşmek	Paylaşmak, bölüşmek.	Paylaşmak.
263	ünlemek	Seslenmek, çağırarak, davet etmek.	1. Seslenmek. 2. Yüksek sesle bildirmek.
264	üşenmek	3. Usanmak, bıkmak.	Kendinde bir gevşeklik duyarak bir işi yapmaya isteği olmamak; erinmek. Saldırtmak.
265	üşürmek	Üşüştürmek, musallat etmek.	1. Bir şeyi, tüylerini yakmak için alevden geçirmek.
266	ütmek	Taze buğday ve nohudu kabuğu ile alevli ateşe atarak kebab etmek, kıllarını yakmak için alevden geçirmek.	2. Taze buğday veya mısırı ateşe tutup alazlamak.
267	varmak	2. Gitmek, yürümek.	1. Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak; vasil olmak.
268	vurmak	Yapıştırmak.	13. Uygulamak, basmak, koymak.
269	yakılmak	3. Yanmak.	Yakma işi yapılmak.
270	yakınmak	Yakmak (kına hakkında).	Kına, yakı vb.ni vücudun bir yerine sürmek, koymak.
271	yalabıkmak	Parlamak, parıldamak, lemean etmek.	Parıldamak.
272	yalanlamak	Tekzip etmek, yalan veya yalancı olduğunu söylemek.	Haber veya sözün gerçek olmadığını bildirmek, yalan olduğunu açıklamak; tekzip etmek.
273	yandırmak	1. Yakmak, tutuşturmak.	Yanmasına sebep olmak.
274	yankılanmak	Aksiseda çıkarmak, ses aksetmek.	Sesin yansıtıcı bir yüzeye çarpıp geri dönmesiyle ikinci bir ses oluşmak; aksetmek.
275	yanmak	Dert dökmek, şikâyetinde bulunmak.	16. Bir bir sıralamak, dile getirmek, dert dökmek, anlatmak.
276	yansılacak	1. Taklit etmek	2. Birinin söylediklerini, yaptıklarını alay ederek tekrarlamak.
277	yanşamak	Saçma sapan söz söylemek, gevezelik etmek.	Gevezelik etmek, tatsızlık etmek.
278	yapınmak	1. Kendisi için yapmak.	Kendine yapmak veya kendi için yaptırmak.
279	yapışmak	Bulaşmak, kirli bir şey sürülmek.	1. Yapışkan bir maddeye bulanmış olan bir şey ayrılmayacak bir biçimde bir yere tutunup kalmak.
280	yaramak	1. Mümkün olmak, imkân elvermek. 2. Uygun düşmek, elverişli olmak, caiz olmak.	1. Bir şey yararlı olmak, yarar sağlamak. 2. Bir iş için uygun olmak, kullanılabilir olmak.
281	yaraşmak	Yakışmak, muvafık gelmek, uygun düşmek, layık ve münasip olmak.	1. Yakışmak, uymak. 2. Yatkın olmak.

282	yarılmak	Delinmek, yırtılmak.	1. Yarma işi yapılmak. 2. Üzerinde yarık açılmak; patlamak.
283	yarmak	1. Geçmek, ötekini geride bırakmak. 2. Kazmak, oymak, delmek.	4. Yarık açmak. 6. Ortasından, içinden geçmek.
284	yasamak	1. Tertip, tanzim, tasdim etmek, kurmak, hazırlamak.	1. Düzen vermek. 2. Yasa koymak.
285	yasmak	1. Yayın kirişini gevşetmek. 2. Yassıltmak, düz hâle getirmek.	1. Yayın kirişini gevşetmek. 2. Düz duruma getirmek.
286	yastamak	Yaslamak, dayamak, yastık edinmek.	Yaslamak.
287	yatmak	1. Yatay bir yerde durmak, bulunmak.	1. Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak.
288	yaylamak	Yazın yaylada oturmak, yaylaya çıkmak.	1. Yaylada yaz mevsimini geçirmek.
289	yaymak	1. Yağın çıkarmak için yoğurdu yayıkta çalkalamak. 2. Tahrik etmek, dağıtmak, perişan etmek.	1. 6. Dağınık ve düzensiz bir biçimde saçmak, dağıtmak. 2. Yayığı sütün yağın ayırmak için çalkalamak.
290	yazlamak	1. Yaylada yaz mevsimini geçirmek. 3. Bahar olmak.	1. Yazı bir yerde geçirmek. 2. Bahar gelmek.
291	yazmak	2. Yaymak, dağıtmak, açmak.	3.1. Yaymak.
292	yedilmek	Yedekte götürülmek, birinin kılavuzluğunda gitmek.	Yedeğe alınarak götürülmek.
293	yedmek	Çekmek, yedekte götürmek.	1. Çekerek peşinden götürmek, yedeğinde götürmek.
294	yeğlemek	Üstün tutmak, tafdil etmek, tercih etmek.	Bir şeyi öbürüne göre daha iyi, üstün veya önemli saymak; yeğ tutmak, tercih etmek.
295	yeğlenmek	Üstünlük iddia etmek.	Yeğ tutulmak.
296	yekinmek	Yerinden kalkmak, kalkmaya davranmak.	1. Davranmak, olduğu yerden fırlamak, ayağa kalkmak, kalkmak için hareket etmek, kıvıldamak. Aceleyle koşturmak, koşuşturmak.
297	yeldirmek	Koşturmak.	Kanatlanmak, kanat açmak.
298	yeleklenmek	Kanatlanmak, kanat açmak.	Kanatlanmak, kanat açmak.
299	yelmek	1. Koşmak, şitap etmek, acele yürümek, esmek.	Aceleyle, telaşlı bir biçimde koşmak.
300	yeltenmek	Heves etmek, meyletmek, özenmek.	Yapamayacağı bir işe girişmek, özenmek, heves etmek, meyletmek.
301	yemlemek	Yem yedirmek.	1. Hayvana yem vermek, beslemek.
302	yenişmek	Yarışmak, müsabaka etmek.	Birbirini yenmeye çalışmak.
303	yerindirmek	Taslandırmak, üzme, mahrum etmek.	Yerinme işini yaptırmak.
304	yermek	Zemmetmek, kötülemek, kötümsemek, beğenmemek, hor görmek, çekiştirmek, kötü görmek.	1. Kötülüklerini söylemek; zemmetmek. 2. Birinin veya bir şeyin kusurlarını ortaya koymak, övmek karşıtı. 3. Beğenmemek, hoşlanmamak, tiksirmek.
305	yetmek	1. Yetişmek, erişmek, vasıl olmak, ulaşmak. 2. Olgunlaşmak.	4. Başkasına gereksinim duymamak, kendine yeter olmak. 5. Bir yaşa erişmek, ulaşmak.
306	yıldırımak	Parıldamak, lemean etmek, ışıldamak, ziya saçmak.	Parıldamak.
307	yırlamak	Şarkı söylemek, teğanni etmek.	Türkü, şarkı söylemek; yırlamak.
308	yitirmek	Kaybetmek, mahvetmek, zayi etmek, telef etmek.	2. Bazı nitelik veya özelliklerin yok olması durumuna uğramak; kaybolmak.
309	yitmek	Kaybolmak, yok olmak, zayi olmak.	1. Yok olmak, ortadan kalkmak; kaybolmak.
310	yollamak	1. Uğurlamak, teşyi etmek.	2. Birini yolcu etmek.
311	yolunmak	1. Kendi saç ve sakalını yolmak.	1. Yolma işi yapılmak, çekilip koparılmak.
312	yonmak	1. Yontmak, tıraş etmek.	Yontmak

313	yonulmak	Yontulmak.	Yontulmak.
314	yorgalamak	Rahvan yürümek.	At yorga yürümek, yorga gitmek.
315	yortmak	Koşmak, devamlı yol yürümek, sefer etmek.	1. Sürekli yol yürümek.
316	yönelmek	Teveccüh etmek, yüz tutmak, yüzünü belli bir yere çevirmek.	1. Belli bir yön tutmak, yüzünü belli bir yöne doğru çevirmek; yönlenmek, bükülmek, teveccüh etmek.
317	yöneltmek	Tevcih etmek, çevirmek.	1. Bir şeye belli bir yön vermek, yönelmesini sağlamak, çevirmek; tevcih etmek.
318	yumak	Yıkamak.	2. Yıkamak.
319	yumdukmak	Öttürmek, kapattırmak.	Yummasını sağlamak.
320	yummak	1. Kapamak.	Kıсарak kapamak, sıkarak kapalı duruma getirmek.
321	yumrulanmak	1. Yuvarlak biçim, durum almak, toplanmak, top olmak. 2. Yuvarlak hâle getirilmek.	Yumru durumuna gelmek, yumru gibi olmak.
322	yumulmak	1. Kapanmak, büzülmek.	1. Kapanmak, örtülmek.
323	yunmak	Yıkanmak.	Yıkanmak.
324	yurtlanmak	Bir yeri yurt edinmek, yurt sahibi olmak.	Yerleşmek, tavattun etmek.
325	yutmak	1. Ütmek, yenmek.	2. Ütmek.
326	yuvalamak	2. Yuva yapmak.	Yuva yapmak.
327	yuvalanmak	2. Yuva edinmek.	1. Ev bark, yuva sahibi olmak, yuva kurmak.
328	yüceltmek	Yükseltmek, ali kılmak.	Yüce bir duruma getirmek.
329	yüksünmek	1. Yük saymak, istiskal etmek, yük addetmek.	Bir işi kendine yük saymak, yük olarak kabul etmek, bir iş karşısında isteksiz davranmak; ağırsamak.
330	yükünmek	Önünde eğilmek, diz çökmek, baş eğmek.	Birinin önünde, saygı göstermek için eğilmek veya yere kapanmak.
331	yülümek	Tıraş etmek, saç ve sakalı kazımak, dökmek.	Vücudun fazla kıllarını ustura ile almak; tıraş etmek.
332	yüreklendirmek	Cesaret vermek, cesaretlendirmek.	Birinin korkusunu atmasını sağlamak.
333	yüreklenmek	Cesaretlenmek.	Korkusuz duruma gelmek.
334	yürümek	1. Gezmek, dolaşmak. 5. Hücum etmek, saldırmak.	1. Adım atarak ilerlemek, gitmek. 6. Üzerine doğru gitmek, akın etmek, saldırmak, hücum etmek.
335	yürütmek	2. Gezdirmek, dolaştırmak	1. Yürüme işini yaptırmak, yürümesini sağlamak.
336	yüzlemek	2. Yüze vurmak.	1. Kusurunu veya suçunu yüzüne karşı söyleyip birini utandırmak.
337	zağlamak	Keskinletmek.	Kılağlamak.

Sonuç

Tarama Sözlüğü, Türkiye Türkçesinin tarihî gelişimini anlamamıza imkân veren ve yayımlandığı ilk günden itibaren hem yerli hem de yabancı Türkolog ve diğer bilim alanlarındaki uzmanlar tarafından sıklıkla başvurulan önemli bir kaynaktır. Cumhuriyetin ilk yıllarında, eski metinlerin taranarak Türkçe söz varlığının derlenmesindeki amaç, dilin yabancı kökenli öğelerden arındırılarak eski gücüne kavuşmasını sağlamaktı. Bu hedef büyük ölçüde gerçekleştirilmiştir ancak sözlük incelendiğinde Arapça-Farsça kelimelerin yer aldığı görülecektir. Sözlüğün amacına uygun olarak bu kelimelerin sözlükten çıkarılması gerekmektedir. *Tarama Sözlüğü*'nün en belirgin özelliği, madde başlarının tarihî dönemlerde yazılmış eserlerden bire bir alıntılarla desteklenmiş olmasıdır. Sözlükteki maddeler, eserdeki anlamlarıyla birlikte kullanıldığı cümle, eserin adı ve sayfa-varak numarası belirtilerek belgelenmiştir.

Dönemi için oldukça kapsamlı bir çalışma niteliğindeki eser, devam eden süreçte ilgili dönemi kapsayan birçok eserin ortaya konulmasıyla birlikte yenilenmeye ihtiyaç duymaktadır. Bu eserlerdeki dizin-sözlük bölümleri incelendiğinde sözlükte yer almayan birçok kelimeye rastlanmaktadır. Bu nokta, birçok araştırmacıya kaynaklık etmiş ve bu noktadan hareketle sözlüğe söz varlığı katkısı bağlamında birçok çalışma kaleme alınmıştır. Bunun yanı sıra sözlük, hazırlanış yöntemi bakımından birçok eleştiriye maruz kalmıştır. Sözlüğe katkı ve eleştiri yazılarının dışında çalışmamızda bahsedilen fazla fiillerin de sözlükten çıkarılması gerekmektedir. Bu fiiller, sözlüğün oluşturulma yöntemlerine ters düşmektedir. Diğer bir husus, madde başı olan bazı fiillerin olumsuzluk ekiyle kullanımıyla ilgilidir. *Tarama Sözlüğü*'nde *-ma* olumsuzluk eki alan fiiller de mevcuttur. Örneğin *saymamak* '...kadar değer görmemek'. Bu tür madde başı fiillerin sözlükte yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu aşamada yapılacak en doğru iş, yeni bir sözlük hazırlama ekibi oluşturulup bu noktalar da dikkate alınarak sözlüğün modern sözlük bilim ilkeleri doğrultusunda yenilenmesidir.

Türkçe Sözlük, yayımlandığı ilk baskıdan bu yana on iki kez basılmış ve bu süreçte madde başı sayısı yaklaşık üç kat artış göstermiştir. Buna karşılık *Tarama Sözlüğü*, ikinci baskısından sonra herhangi bir güncelleme veya ekleme yapılmadan aynı söz varlığıyla günümüze ulaşmıştır. Her iki sözlükte de farklı kelime türlerinden pek çok ortak madde bulunmaktadır. Fiiller bağlamında yapılan karşılaştırmada 337 ortak fiil tespit edilmiştir. Bu fiillerin bir kısmı, farklı anlamlarla da sözlükte yer almaktadır ancak tabloda sadece ilgili anlam işaretlenmiş, ortak olmayan diğer anlamlar yansıtılmamıştır. Bu nedenle bazı fiillerin tamamı değil, sadece ilgili anlam sözlükten çıkarılmalıdır. Aynı şekilde bir fiilin farklı yazımları mevcuttur, bu durumda sadece ilgili yazım çıkarılmalıdır. Çalışma esnasında fark edilen bir başka husus, TDK çevrimiçi sözlükte karşılaşılan durumdur. Bazı kelimeler, *Tarama Sözlüğü*'nde mevcutken çevrimiçi sözlükte (örneğin *esritmek* 'sarhoş etmek') yer almamaktadır. Bu bağlamda çevrimiçi sözlüğün de gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Tarama Sözlüğü, Türk dilinin tarihî söz varlığını ortaya koyan en önemli başvuru kaynaklarından biri olma niteliğini günümüzde de sürdürmektedir. Bununla birlikte sözlüğün hazırlanış amacı, yöntemi ve kapsadığı söz varlığı bakımından yeniden değerlendirilmesi gereken yönleri bulunmaktadır. Özellikle günümüzde tarihî metin yayınlarının artması, yeni dizin ve sözlük çalışmalarının ortaya konulması ve modern sözlük bilim anlayışındaki gelişmeler, sözlüğün güncellenmesini zorunlu hâle getirmiştir. Çalışmada tespit edilen ortak fiiller, fazla madde başları, olumsuzluk ekiyle kurulan yapılar ve çevrimiçi sözlükteki eksiklikler, *Tarama Sözlüğü*'nün yeniden ele alınması gerektiğini göstermektedir. Bu doğrultuda tarihî metinlerden elde edilen yeni veriler, çağdaş sözlük bilim ilkeleri ve dijital sözlük imkânları dikkate alınarak kapsamlı bir revizyon çalışmasının yapılması, hem *Tarama Sözlüğü*'nün işlevselliğini artıracak hem de Türk dil tarihi araştırmalarına daha sağlam bir zemin sağlayacaktır.

Kaynakça

- Akyıldız Ay, D. (2017). Tarama Sözlüğü: Sözlükbilimi ilkeleri çerçevesinde betimsel ve eleştirel bir değerlendirme. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 56(56), 1-22.
- Cebî, İ. S. (2022). Ahmed-i Dâî'nin Tercüme-i Kitâbü't-Ta'bir'inden Eski Anadolu Türkçesinin söz varlığına katkılar. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 8, 104-124.
- Demir, N. (2017). Kemâloğlu'nun Ferahnâme'sinden Tarama Sözlüğü'ne katkılar. In II. Uluslararası Afro-Avrasya Araştırmaları Kongresi Bildiriler Kitabı (ss. 148-151).
- Dilçin, C. (2013). *Yeni tarama sözlüğü*. Türk Dil Kurumu.
- Dündar, A. İ. (2020). Tercüme-i Sihâh-ı Cevherî'den (Vankulu Lugatı) Tarama Sözlüğü'ne katkılar. *Rumeli İslam Araştırmaları Dergisi*, 5, 158-166.
- Erkinay Tamtamiş, H. K. (2022). Yunus Emre Divanı'ndan Tarama Sözlüğü'ne katkılar. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı), 171-190.
- Gaddar, Z. (2021). Süleymân-nâme'nin söz varlığı (77. cilt). *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, 71, 129-147.
- Güven, Ö. (2024). Risâletü'l-İslâm adlı eserden Tarama Sözlüğü'ne katkılar. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (39), 315-344.
- Karaca, M. M. (2021). Eski Anadolu Türkçesinin söz varlığına katkılar. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 25, 100-109.
- Korkmaz, Z. (2014). *Türkiye Türkçesi grameri: Şekil bilgisi*. Türk Dil Kurumu.
- Köksal, M. F. (2009). Edirneli Nazmî ve çağdaşlarının eserlerinden Türkiye Türkçesinin tarihsel sözlüğü'ne katkılar. *Turkish Studies*, 4(5), 249-261.
- Murad, S. (2021). Nizâmü'l-Edviye'den Tarama Sözlüğü'ne katkılar. In S. Murad & M. Kaçar (Eds.), *DBY (Dün Bugün Yarın) Yayınları* (ss. 331-388).
- Türk Dil Kurumu. (1943-1957). *Tarama Sözlüğü (Cilt I-IV)*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk Dil Kurumu. (1945). *Türkçe Sözlük (1. bs.)*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk Dil Kurumu. (1963-1977). *Tarama Sözlüğü (Cilt I-VIII)*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe Sözlük (11. bs.)*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk Dil Kurumu. (2019). *Tarama Sözlüğü: XIII. yüzyıldan beri Türkiye Türkçesiyle yazılmış kitaplardan toplanan tanıklarıyla* (Ö. A. Aksoy ve D. Dilçin, Haz.). (Orijinal çalışma basım yılı 1963-1977).
- Türk Dil Kurumu. (2023). *Türkçe Sözlük (12. bs.)*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk Dil Kurumu. (y.g.). *Güncel Türkçe sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/>
- Türk Dil Kurumu. (y.g.). *Tarama sözlüğü*. <https://sozluk.gov.tr/>

- Yavuz, O., & Küçükballı, F. (2017). Erzurumlu Darîr'in Sîretü'n-Nebî adlı eserinden Eski Anadolu Türkçesinin söz varlığına katkılar. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 38, 353-380.
- Yavuz, S. (2015). Eski Anadolu Türkçesi söz varlığına katkı: Anonim Cerrâh-nâme örneği. *Turkish Studies*, 10(8), 2175-2204.
- Yılmaz, E. (2014a). Eski Anadolu Türkçesinin söz varlığına katkılar I. N. Demir, B. Karakoç ve A. Menz (Ed.), *Turcology and Linguistics: Éva Ágnes Csató Festschrift* içinde (ss. 469-477). Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Yılmaz, E. (2014b). Eski Anadolu Türkçesinin söz varlığına katkılar II. In N. Demir & F. Yıldırım (Eds.), Prof. Dr. Mehmet Özmen Armağanı (ss. 321-325). Çukurova Üniversitesi Yayınları.
- Yılmaz, E. (2017). Eski Anadolu Türkçesinin söz varlığına katkılar III. In Prof. Dr. Zeynep Korkmaz Armağanı (ss. 419-423). Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları.
- Yılmaz, E. (2020). Eski Anadolu Türkçesinin sözvarlığına katkılar IV: DXcAG. *Turkic Linguistics and Philology*, 2, 1-6.
- Yılmaz, E., & Demir, N. (2009). Kısas-ı Enbiya'dan Eski Anadolu Türkçesinin sözvarlığına katkılar I. *International Journal of Central Asian Studies*, 13, 495-517.
- Yılmaz, E., & Demir, N. (2010). Kısas-ı Enbiya'dan Eski Anadolu Türkçesinin sözvarlığına katkılar II. E. Mańczak-Wohlfeld ve B. Podolak (Ed.), *Studies on the Turkic World: Festschrift in Honour of Stanisław Stachowski* içinde (ss. 215-226). Jagiellonian University Press.
- Yılmaz, E., & Demir, N. (2012). Kısas-ı Enbiya'dan Eski Anadolu Türkçesinin sözvarlığına katkılar III. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, 19(1), 159-168.

Finansman: Çalışmanın finansmanı yoktur.

Çıkar Çatışması: Makalede herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Hakem Değerlendirmesi: Bağımsız, çift-kör hakemlik.

Yapay Zekâ Beyanı: Kullanılmamıştır. Çalışmanın tüm içeriği, yazar tarafından bilimsel araştırma yöntemleri ve akademik etik ilkelere uygun şekilde üretilmiştir.

Etik Bildirim ve Etik Kurul Kararı: Yazar, bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan eder. Bu çalışma için etik kurul iznine gerek yoktur. Aksi bir durumun tespiti halinde Çankırı Karatekin Üniversitesi Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarına aittir.

Funding: The study is not funded.

Conflicts of interest: The authors declare that there are no potential conflicts of interest.

Peer Review: External, double-blind

AI Statement: The authors declare that do not use AI. All content of the study was produced by the author in accordance with scientific research methods and academic ethical principles.

Ethics Statement and Ethics Committee Decision: The author declares that ethical guidelines were followed throughout the preparation of this study. No approval from an ethics committee is required for this study. Should any violation of these guidelines be identified, Çankırı Karatekin University Karatekin Journal of Faculty of Letters at shall bear no responsibility, and all responsibility shall rest with the author of the study.